

PERŽVALGA.

— „Tėvynės Sargas“ 8 num. peikia Lietuvos Social-Demokratišką Partiją už lipinimą atsisaukimų Lietuvoje, dėlko neturinti policija atsilsio ir laksto it patrakusi. Mat gaila „T. S.“ policijantų! Rodyja tuos atsisaukimus izlipinti Zurich'e; Amsterdame, Paryžiuje ir kitur, o ne Lietuvoje. Keistas „T. S.“ manymas, kad szvelniai pasielgiant su cariszka valdzia butu galima greicziaus atgauti spaudą, už kurią tiek daug pakliuva aukų. Spaudos valdzia geru ju negražins, kol nebus prie to priversta. Priversti gi galima tik per aiskirimą to reikalo patiems žmonėms, kur visiems ir visur pareikalavus, valdzia turės sugražinti spaudą. Kad kunigai liepė tuos atsisaukimus nuimti nuo ventorių, tai jie tik užvadarą policiją ir pasirodė, kad nuo jų reik sergėtis labiaus negu žandaro. Mes teip gi žinome, kad tuli kunigai yra lygiai veszingi lietuviszka spaudai, tip ir valdzia ir daugelyje vietų slėgia arba ir izsvaro liet. kalbą izs bažnyčių ir lietuviai daugelyje vietų turėjo kariauti priesz paczius kunigus už savo kalbą. Ką daro su lietuviais vyskupas Zvieraviczius Vilniuje?

— Tilžėje 22 Rugsėjo buvo izšventinimas karalienės Luidzės paminklo, kuri Tilžėje ketelė dienų gyvenusi 1808 metuose. Ant tos izškilmės buvo net ii pats ciesaorius, kuris tuom tarpu buvo atvykęs ant medzioklės į Lietuvos giria, vadinamą Smalinyezia. Tilžėnai, o sykiu ir lietuviai, rengesi kuoiszkilmingiausiai pasitikti ir priimti vieszpatį ciesaorių. Ant ciesaoriaus pagarbinimo „Tilžės Keleivis“ užmanė jot, o „Nauja Liet. Ceitanga“ važiuot, ir dėlto pakilo dideli ginczai. „T. Keleivis“ užmanė, kad bent 12 merginų, tiktai

visos padorios ir su storoms kasoms, apsirėdę rublis pagal 1450 meto nesziojimą, su margine (žaliadryžiu anderoku), aksomine vyste ir adytoms papetėms pagal ragainiszkių būdą, ant arklio apszergusios jotu „N. L. C.“ izspeikė tokį užmanymą ir nurodė, kad tas jojimas lietuvaites pastatytu tiktai ant apjuoko, ir užmanė važiuoti. „Keleivis“ tvirtina, kad vieszpacziui ciesaoriui ant garbės bus jota, o „N. L. Ceitanga“ vėl, kad bus ant to pacziuos garbės važiuota, kur vežime puikiai parėdytame lietuvaitės pro ciesaorių važiuotu. — Ar tapo jota, ar važiuota, dar neturime žinių. — Draugystė „Byrute“, kad izsvengti vaidų, vieszpacziui ciesaoriui ant garbės pėsczia rengėsi eiti. — Aleksote, pas Kauną, maskoliai pasodino į kalėjimą Dr. Roką Szliupą, nežinia už ką.

— „Kataliko“ redaktorius p. Rusikis tapo paszalintas ir jo vietą užėmė p. J. Montvila, buvėsis nabaszniko „Garso“ redaktorium, paskiaus izšleisju „Vaidelytės“ Glasgove (skotijoi) ir buvęs kompanu „Vilties“.

— Slavicikai izs Minersvillės, kurie buvo apskundę „Vilties“ izšleistoją gavo užsimokėti kasztų net \$160,00. O kiek be to dar abi pusės sukiszo provininkam? Jeigu tuos pinigus, arba bent ketvirtą dalį, butų paaukavę ant tautiszkių reikalų, kokią butu užsi-pelnę garbę, o dabar...

— Scrantone lietuviszki kunigai turėjo krivulę, kur taravosi kokius laikraszczius ir knygas daleisti žmonėms skaityti, o kokius ne. Na ar ne atgaleiviai tiejie mūsų brohiai kunigeliai?

— Susivienyjimo kuopa izs Philadelphios rengia balių ir prakalbas su dainoms ant sukaktuvių 10 metų pastovėjimo „Ukininko“ ir 25 metų darbamimosi ant tautiszkos dirvos

Dr. J. Basanavicziaus. Toji izškilmė atsibus Pennsylvania svetainėje ant Christian str. 8 d. Spalinio, ant 8 val. vakare. Įzenga dovanai visiems.

Aukos paminklui Dr. V. Kudirkos.

Isz Lawrence, Mass.

- A. Szimkonis -25
- P. Szekis -25
- P. Krukonis -25
- J. Rudokas -40
- P. Rezgenczis -10
- Darata Rezgenczienė -10
- Polionija Aktiniute -30
- A. Boliukas -25
- P. Aurila -40
- K. Mazietis -10
- Marcelė Kaupiniute -25
- Marcijona Bartkaitė -10
- P. Boliukas -25
- U. Szinkevicius -10
- Katrė Szėkienė -10
- Kastancija Indrulenyte -10
- Kastancija Baronyte -10
- J. Paszakarnis -15
- K. Karsakas -10
- K. Kastantinaviczius -10
- A. Szekis -15
- P. Kibildis -25
- J. Smoleitis -25
- A. Plevokas -10
- P. Urbonas -15
- V. Auksztikalnis -15
- M. Kondraitis -10
- S. Valackas -15
- J. Vaiczilėnas -15
- J. Zalubas -10
- K. Szeszeika -10
- Marė Pateckiute -15
- Stefanė Marcinauckiute -10
- Isz Haverhill, Mass.
- S. Narkunas -25
- J. Kniubas -10
- M. Adlis -25
- D. Czernuliaviczius -25
- K. Rosenberg (zydelis) -15
- K. Rutkauckas, Coaldale, Pa. -50

Buvo \$14,70
Labu \$21,85

Aukos A. Viztaliui ant tabako.

Isz Wilmerding, Pa.

- A. Miszkinis -25
- F. Dulskis -25
- M. Poszka -25
- P. Kairuksztis -25
- K. Zinkevicia -25
- A. Kerszis -25
- M. Maczionis -25

- A. Morkunas -25
 - V. Pukas -25
- Labu \$2,25

Isz Lietuvos.

Rozalimas, (Panevėžio pav.)

Szia vasarą apie Rozalimą suėmė su keliomis lietuviszkomis knygelėmis tulą lietuvį Szeriuką, dvarponio Januszauškō tarną, už girtuoklavimą atstatytą nuo vietos. Policija, besiteiraudama, dasiteiravus, juog Szeriukui knygas įdavęs Rozalimos kamėndorius kun. Kazys Kazlauskis. Perkrikszta lietuvis, dabartinis tenyksztis asesorius, Kaziela, kurį jau pernai turėjome progą pagarbinti, paskubėjo pasinaudoti izs to, atsilyginant su kun. Kazlauskiu, ant kurio buvęs piktas už nenulenkimą jo. Todėl vienas patsai, susijieszkojęs tik du poniatuojū, atsibaldė į kleboniją ir nemandagiai liepė atidaryti kamodos duris. Kadangi kun. K. jam anų netidaryti nenorėjo ir savo daiktus vartyti neleido, nes žinojo asesorių bežandarų aficieriaus ir be prokuroro pagalbininko tą padaryti pas privileguotas ypatas negalint, tai Kaziela ėmė duris su kirviu lauszti. Tai regėdami, poniatuojū izsbėgiojo, bijodami atsakymo už tokį darbą. Izslaužęs duris, asesorius gyvenimą perkrėtė, bet nieko nerado. Piktas, nes tik izszjuokimais pripenėtas, gryzono, o kun. Kazlauskis — stacziai į Kauną pas gubernatorių, asabiszškai apsakyti, ką czia po Lietuvą policija izstaiso. Pagal teisybę, Kazielos negalėtų palikti be nubaudimo, nes jis, galima spėti, prigirdydamas Szeriuką, prikallubėjo rodyti ant nekalto kunigo, kurs tam gi Szeriukui nebuvęs nieko pikto padaręs, nei pasakęs. Bėda su girtuokliais: bėda piktuoju su jais esant, bėda ir geruoju, kad girto liežuvis per ilgas. Su gerian-

cziais neturėkite nei jokio sąryszio, nes jei nekaltus įvelia, tai kaltus juo!

Asesoriui bekratant kambarių urėdninkas, prisirinkęs žydų, ėjo krėsti miesczionis; visų pirmu pas davatkas Balnioniukę ir El. Tamoszeviciukę; pas jas radęs kaszin kokį mažmožį be vertybės. Toliaus, pas ukininką Mainionį, teradę kalendorių, o Meldynių sodžiuje pas Kasperavicių nieko neradę.

Mat kaip daros maisztai, apie kuriuos kitur minavoja me. Kad žydus musza po visus krasztus, policija savo kaltybę žydais pridengia, ant jų, ne ant savęs sutraukdami žmonių neapykantą. Rozalimiečiai labai nerimascziuoja: sako, „žydai“ ant žmonių policiją užveda ir juos bereikalo kankina... Tai muszkime juos, kaip ir kitur“. Policijos tarnus czia jau užmirsza, o jug jie žydus, ne žydai juos vedė.

Ukmergė. Bimunų sodžiuje iszkrėtė Ignacą Vareikį atatvykę isz Ukmergės „nadzirateliai“ ir szejp jau policeiskiai, tarp kurių buvo du kataliku, kaip visuomet daug nedoresniu už nekatalikus. Nekatalikas, nors policijoje tarnaudamas, budamas tarp svetimųjų, užlaiko truputelį gėdingumo; katalikas-gi, budamas tarp savųjų, kaip szuo uostinėja, jieszkodamas, kurį tik galėtų įkasti, idant tik patiktų nekatalikams savo perdetiniams. Tai vadinas „geru pildymu savo tarnystos“. Tas pats pasirodė ir pas Vareikį. Kad vidurnaktį, kaip kokie vagys, arklius palikę už sodžiaus, įsilaužę į vidų, ėmė viską vartyti, /gaspadinė buvo į antį įsikiszuszi szaltinį ir dar kokį ten mažmožį. Katalikas, Ramanauskis tai iszvydęs, tuoj nubėgo pas nadzirateljį ir pasakė. Puolė tasai su dziaugsmu į antrą kambarį, bet apsi-

gavo: tokie dalykai policijai ner skanus. Szuo kartu judoszystė neiszėjo ant prasto, nes, nadzirateliui iszbėgus isz kambario, galėjo jį, kaip reikint, parėdyti... Tas pats-gi Ramanauskis su didesniu uolumu landžiojo po visus plyszius, susidulkindamas, kaip velnias. Nuo vidunakczio lyg ausztant iszkrėtė visus trobėsius, visus plyszius, aulius, bet... visgi nieko nerado, nors vilės apscziai rasią „tavoro“. Paskui krėtė Paszkeviczių vėl bė pasėkmės. — Ant jų policiją užvedė tie, kuriems nepadoru gyventi su karsztais lietuviais, t. y. lenkuojantįs lietuviai.

Mosėdis, (Telszių pav.). Į tarpą Lietuvos iszdavikų reikią įdėti ir mūsų „nognąją“; t. y. davatką Oną Petrauskalę, kuri, kaip daug bėgioja po bažnyczias, teip daug daro po miestelį visokių liarmų. Veidmainingu savo nusizeminimu daugumui isz karto akis apvelka; bet szirdyje yra visuomet nerami ir baisi. Nesuskaitysis anos pesztynių ir barnių. Barbora Zubalė buvo pirkusi viename name kambarelį, isz kurio Ona Petrauskalė užsimanė ją iszvaryti. Negalėdama tai veikiai padaryti, užsimanė parduoti ją maskoliams, idant ją kur iszsivesztų; pasakė jiems, Barbora prilaiškanti liet. laikraszczius. Rėdės, bus gana: policija galvą atitruko, kratė, bet... nieko nerado. Tai vadinas „ausztesniuoją“ dievobaimingumu, geresniu supratimu artymo meilės, kurį įgija žmogus per tankius sakramentus!

Salantai. Porcijunkulio dieną policija apniko namus szkaplierninko (bogomazniko) Bendiko, kurs tamė tarpe buvo Kretingoje ant jomarko. Jam nesant namie, paszaukė kalvį, atplėszė duris ir viską iszvertė. Iszejdami, įsakė sergėti iszplėsztus namus, kad

kas neapvogtų. Sargyba, pasimainydama, stovėjo keles dienas. Oi, kokios neteisybės! Bendikas jau sykį buvo nukentėjęs 1½ metų kalinyje už platinimą lietuviszkų knygu. Dabar, kiti sako pas jį radę, kiti-neradę. Iszdavęs jį tikras jo, bet girtuoklis tėvas. Tatai tau.

Vitebskas. Lyg sziol maskoliai, matyt, vis neranda tikro kaltininko „Ukmergės istorijos“. Apie pradzią Rugsėjo todėl policija kratė Petrą Kavaliauskį Vitebsko organystą prie s. Barboros bažnyczios, buvusį Ukmergėje. Vos nubudus isz miego, sugužėjo į kvatierą paprakuroris su policijos virszininku ir daugybe mažesniųjų. Ilgai truko, kol daugybę natų perveizdėjo; galų gale, nieko neradę, suėmė visas gromatas, kurių daugybę bereikalo buvo laikęs, ir kitus visokius popiergalius ir iszsineszino. Ant to gal ir pasibaigs.

Krakiai (Kauno pavieto). Ažytėnų sodžiuje gyvena kai po paprastas ukininkas p. Katkus, žmogus su augsztesniu mokslu, baigęs Ekonomiszlką Akademiją. Jis tai visaip įkalbinėja sodiecziams įvesti naują budą vedimo ukės ir kaip kada jam pavyksta, bet nevisada, nes sunku yra atitraukti žmones nuo senų paproczių. Sutarė, duokime, visi sėti ant rugių dobilus. Kits pasėjo už 10 rs., kits ir 25. Rugius nupiovus, dobilams pažėlus, kiti užsimanė juos ganyti, o p. Katkus sako-reikią sulaikyti neganius. Kaimynai, iszganę savo, ėmė leisti ant jo dirvų; jisai gyvuolius užgrėbė, o nenorinczius atsilyginti padavė į sudą. Anų tarpe buvo du labai menkos vertės žmogū, Urbu: Pranyš, „Cirikinų“ pramintas, kurs, paėmęs isz Betygalos banko po 150 rs. ant vardo dviejų

ukininkų, buvo anų užsiginęs ir dėlto kalinyje sėdėjo 2 metu, ir Antanas, kurs su savo szvogeriu, Kugiu įtaisė policijai arbatnamį. Tuodu, teisdario paszauktu, p. Katkui už tai atkerszydamu, visų pirmu nubėgo prie Kiedainių žandarų ir apskundė jį turint lietuviszkus laikraszczius. Atbrzdėjo, kaip ugnį pajutę; iszkratė visus užkampius, bet sugryžo su tuszcziomis rankomis, kaip musę kaudę: Katkus-nemulkis.

(Isz „Tėvynės Sargo“)

Politiszkos ziniuos

Amerika. Isz visos karės su pilipiniecziais paskutinis laikas dėl amerikonų yra nelaimingiausiu. Kapitonas Shields su 51 kareiviu gavo paliepinimą isz Santa Cruz (Luzon) persikelti į Torrijos, ant sala Marinduque, kur visi teko į pilipinieczzių rankas, kurie bus sugauti arba užmuszti, kadan-gi apie juos nėra jokios ziniuos. Teip-gi kanuolinis laivas „Villalobos“ bus patekęs į pilipinieczzių rankas, kadan-gi amerikonai nežino kur jisai dingęs. Ant salos Luzon, pas Tanauan vėl buvo nemažas muszis, kur 6 amerikonai užmuszti tapo o 10 mirtinai paszautų. Kitose vietose, ant salos Luzon, susimuszimuose 9 amerikonai tapo užmuszti o 18 suzeistų. Nuo ligų numirė praėjusę sanvaitę viso 38 kareiviai. Tai-gi amerikonų nuokritys praėjusios sanvaitės siekia arti 100. Artymais Manilos gyvenanti rodos jau isztikimį pilipiniecziai susimuszė su amerikonais, kur užmuszta tapė 90 pilipinieczzių. Pilipiniecziai iszmoko geresnio budo vedime karės, kur užduoda amerikonomams didesnius smugius be didelės iszkados dėl savęs, kaip pripažysta patys amerikonai. Vienas amerikoniszkas apicieras raszo Washingtono valdžioms, kad pasku-

tiniame laike pilipiniečiai pastojo daug progresyviskesniais. Kur jie sžadukles gauda, jis nežino, bet pilipiniečių suviai visai gerai tinka į amerikonių sžadukles, kaip ir revolverius. Jie užpildami ant amerikonių paleidžia kiek galėdami greitai suvių ir paskui kavojasi į visas szalis, kurių amerikoni negali vyti, kadan gi į kiekvieną szalį reik didesnių pajieų, o su mažoms yra pavojinga.

Sexto Lopez, Aguinaldo pasiuntinys Paryžiuje, praėjusę subatą atvyko į New Yorką ir nuvažiavo į Bostoną pas virszininką antiimperialistų Lygos. Ar patiks dabartinei valdžiai tokio svezcio apsilankymas, nežinia, vienok tas bus jei nomalonu esant po szonu rinkimams. Lopez sakosi atatvykęs tiktai tiesos jieszkoti dėl savo szalies. Bet ar ją suras, nežinia, kadan gi pagal dabartinius vieszpatysčių doros pamatus tiesa pripazystama tam, katra yra drutesnis ir turi daugiau kanuolių.

Pietinė Aprika. Lordas Roberts pranesza, kad burų kariauna jau visai iszsisklaidziusi ir vadai apleidę savo kareivius. Visi europėjiszi liosnorai suėję į Lorenzo-Markes, kad gryžti atgal Europon. Angliszi raiteliai užstoję Portugaliszkų valdybų rubezių, kad sugauti bėgančius burus. Savo kanuoles burai sugadinę arba užkasę į žemę. Pas Pienaars River Station vienok dar buvęs emarkus muszis, isz kur po 3 valandų kovos burai pasitraukė. Anglų gen. Paget pas Erasmus atėmęs burams 3000 galvijų, 8000 avių ir 23 burus sugavęs.

Robertas pagarsino, kad sugriebęs prez. Krugerio laiszką, kuriame Krugeris jau nuo 6 mėn. pakajų geidęs daryti, tiktai jį nuo to atlaikęs Oranijos prez. Stein.

Anglijos valdžia apskelbė

Olandijai, kad ji iszsiuntusi savo kariszką laivą pargabėnimui prez. Krugerio į Olandiją, neturi priimti ant laivo jokių prezidento daiktų, kur galėtu buti auksas ir respublikų archyvai. Jeigu tokie daiktai btu ant laivo priimti, tai Anglija palaikytu Olandiją už sulauzytoją tarptautiszkų tiesų prieš save. Greitai gali buti, kad Anglija iszras bent kokią priekabę ir prisikabys prie Olandijos, ir iszleis savo kariszkus laivus, kad paimti olandiszką laivą su prez. Krugeriu į savo nagus.

Netekusiems savo tėvynės ir laisvės burams, tuli laikraszcziai (ne vieszpatystės) prisiulo burams apsigyvenimo vietas Amerikoje, tai vokiszkose arba portugaliszkose valdybose Aprikoje.

Rytinė Azija. Vokietijos užmanymas, kad Kinų valdžia iszduotu visus kaltininkus, kurie nužudė jos pasiuntinį Kettelerį Pekine bei sukėlė maisztus, liko be pasekmės. Vienos vieszpatystės atsakę abejotinai, kitos gi visai atsisakę nuo pritarimo tokiam užmanymui. Teip atsitikus Vokietijos valdžia dabar garsina, kad ji nereikalavusi iszdavimo kaltininkų, tiktai kad pasiuntiniai prie progos tokius jieszkotu. Prie sukeltųjų maisztų reikia priskaityti ir kunigaiksztį Tuan, Kurį Kinų valdžia pakėlė ant ciosorystės sekretoriaus, kam vieszpatystės nesipriesino ir tuomi jį užtvirtino, apart Vok.; tai gi kaltininkų iszdavimo nereikalauja, o viena Vok. Kinų neprivers tai padaryti. Kun. Tuan turi didelę įtekme tarp kiniečių ir užsitikėjimą ciosoriaus, vardan kurio Tuan iszleidęs visiems gubernatoriams slaptus įsakymus rengti kariauną prieš europiečius ir szelpti ciosoriszką giminę po bausme myrio. Tai gi Vokietija turi nemenką prieszą, o prie nesutarimo vieszpatysčių,

viena vargei privers Kinus prie iszpildymo savo reikalavimų. Kinų ciosorius ir ciosorienė negryžsę į Pekiną tolei, kol Europos kariauna neapleis Kinų žemės, kas rodosi negreitai įvyks, kadan gi apart kitų vokiečiai taisosi apsigyventi Pekine, o jų gen. Waldersee ciosoriaus rumuose. Ar toks vokiečių pasiryžimas bus jiems naudingas, pamatysime vėliaus.

Abelnai visi laikraszcziai pranaszauja iszdraskymą Kinų ciosorystės per Europos vieszpatystes. Kinų valdžia neturi pinigų atmokėti kasztų vieszpatystėms, kurie isznesza keletą milijardų, o tokios sumos pasiskolinti niekur negaus Kinai. Tokiu budu vieszpatystės net lenktyniuodamos tiktai skirsis sau geresnes provincijas, isz ko gali tarp jų paczių užsidegti karė. Maskolija pati sau prisiskyrė Mandziuriją jau ir užėmė tos provincijos vyriausį miestą Kirin ir apsupo Mukden, ant ko kitos vieszpatystės nieko nesako, turbut nenorėdamas paskubinti užsidegimą tarptautiszkos karės.

Maskolių ir amerikonių generolai Pekine gavo paliepiumus nuo savo valdzių iszkraustyti isz Pekino savo kareivius. Po 2000 kareivių gerai apginkluotų ir maistu aprupintų paliks Pekine dabojimui tvarkos. Su kariauna isztraukia ir Maskolijos pasiuntinys isz Pekino į Tientsin, kur vieszpatystės buvo nutarę pasiuntinius laikyti Pekine. Gen. Linevicz iszsiataręs, atsisveikindamas su kitų szalių genarolais, kad Maskolijos pavyzdį paseks visos vieszpatystės. Taigi Maskolija loszia Kinuose ypatingą rolę. Priegtam Maskolija dar užmaniusi pastatyti blokadą visose Kinų prieplaukose, turbut dėlto kad kitų szalių kariszi laivai ten neiplauktu.

Kinų ciosorius iszleidęs paliepiamą nubausti visus kalti-

ninkus, kurie prisidėjo prie nužudymo Vokietijos pasiuntinio ir paliepęs Kun Kang'ui, sanariui Didėsės Rodos, atlaikyti diemaldystę už duszią Ketteler'io, turbut nuramdymui vokiečių įnirszimo, ir teipgi užprasęs Maskolijos carą ir Japonijos ciosorių tarpininkauti padaryme greitesnių tarybų. Bet apart to visko visokis rengimasis kiniečių ant karės yra labai didelis ir greitai kiniečiai po uzdanga Maskolijos ir Japonijos galguis laukan isz savo szalies nepraszytus svezcius.

Persekiojimai ir žudymai krikščionijų nesiliauja. Konsuliai svetimų vieszpatysčių pranėsza, kad įnirszimas prieš krikščionis yra daug didesnis, negu pirmiaus, ir valdžia nesistengia tojo įnirszimo ramdyti, kadan gi jai tuomi yra lengviaus organizuoti pulkus kareivių.

Dalis darbu.

E. St. Louis, Ill. Republic Iron & Steel Co. po dviejų mėn. nedarbo dėl nesutikimo dėl algų, vėl pradėjo dirbti ir 800 darbininkų sugryžo prie darbo.

Norwich, Conn. 200 darbininkų firmos Page Boiler Co. sustraikavo dėlto, kad kompanija norėjo nutraukti 10% nuo algos.

Tampa, Fla. Cigarų pabikuose Sariche & Heya ir Arguelles, Lopez & Bros. sustraikavo 1000 darbininkų dėl priėmimo 3 darbininkų prie darbo, kurie nepriguli prie unijos.

Lowell, Mass. 500 divonių audėjų neteko darbo, pabrike Bigelow Carpet Co. dėl per didelio zoposto.

Buffalo, N. Y. Mez'so rakandų dirbtuvėje sustraikavo 50 darbininkų, už tai, kad dirbtuvės savininkas jiems neuzmokėjo užvilkų algų.

Youngstown, Ohio,

Republic Iron & Steel Co. pradėjo dirbti ir 600 darbininkų gavo darbą.

Chester, Pa. Tidewater Steel Co. pradėjo dirbti ir 600 darbininkų gavo darbą.

Lebanon, Pa. American Iron & Steel Mfg. Co. buvo numazinusi dėl savo 1200 darbininkų algas ant 25% dėlko darbininkai sustraikavo. Po 7 sanvaiczių straiko darbininkai sugryžo prie darbo, ant kompanijos paduotų izzlygų.

Columbia, Pa. Susquehanna Iron & Steel Co. norėjo nutraukti po 25% nuo algų 1600 darbininkų, dėlko visi darbininkai sustraikavo.

Cincinnati, Ohio. Czionai buvo susivaziavimas savininkų geležies liejinyzių ir darbininkų, kur tapo padarytos tarybos dėl algų iki 1 Berzelio 1901 m. 60,000 darbininkų visokiose vietose pradėjo dirbti.

Toluca, Ill. Devlin Coal Co. reikalauja kalnakasių, bet vien unijonistų. Dėlto pasiuntė Joną Kazlaucką į Pennsylvania parkviesti izz ten kalnakasių, kur dabar straičiuoja. Kompanija moka už toną anglių 58 ct.

Chicago, Ill. Czion sustraikavo 275 stiklų tekintojų, reikalaujami pakėlimo algos ant 10% ir numazinimo darbo laiko nuo 10 ant 9 val.

Middlesboro, Ky. Kasyklose Jellico, Pineville ir Coal Creek atsirado nesutikimai kalnakasių su kasyklų savininkais dėl algų, dėlko 600 kalnakasių sustraikavo.

Elmville, Conn. 100 darbininkų neteko darbo vietiniame vilnionių izzdarbių pabrūke dėlto, kad kompanija negavo užpraszymų.

Knoxville, Tenn. 400 straiquierių sugryžo prie darbo kasyklose Coal Creek Co. nes kompanija izzpildė jų reikalavimus.

Buffalo, N. Y. Lackawanna Iron & Steel Co. pie-

tinėje dalyje miesto stato didelės geležies liejinyzias, kur gaus darbą į 10,000 darbininkų.

Lorain, Ohio. Lorain Steel Co. po 3 mėnesių nedirbimo, dėlai reikalingų pataisymų vėl pradėjo dirbti.

Colorados valstijai sustraikavo 2000 auksakasių.

Straikas!

Darbininkams laikantės izz vien, kompanijos pamatė, kad su jais nebus galima padaryti pagal savo norą, bet reiks varu izzpildyti jų reikalavimus.

Ant C. Unijos prezidento p. Mitchell'io perstatymų kompanijos visai neatsiliepė izz pradžios ir žadėjo tik tai derėtis su savo darbininkais kiekviena skyriumi, bet nei viena to nedarė, bet dabar jau 22 kompanijos apgarsino, kad pakelia algas ant 10%, parako prekę numazina nuo \$2,75 ant \$1,50 ir tulos apsiemė izz mokėti algas kas 14 dienų, vietoje mėnesinių. Readingo kompanija pakėlus algas ant 10% praėjusį panedėlį ketino pradėti dirbti savo 29 kasyklose, bet nei vienas darbininkas neatėjo į darbą. Straiko vadovai ir straiquieriai reikalauja, kad kompanijos izzpildytu visus jų reikalavimus, kurie buvo pastatyti ant susivaziavimo Hazletone pirm straiquo, taigi kad kompanijos neapvogtų darbininkų su svėrimu tonų iki 3600 svarų, kad mokėtu tam tikrą mokesť už propus ir timberius, kad mokėtu už visokį ruvalymą rakų (akmenų), kur darbininkas kartais dirba visą dieną dovanai, kad kompanijos turi pripažinti uniją ir tt. Kompanijos ne kaip nenori pripažinti unijos ir daryti tarybas su Unijos prezidentu p. Mitchell'iu, bet visur straiquieriai reikalauja, kad visokios tarybos turi buti daromos kompanijų su centr. Unijos komitetu ir tol strai-

kuos, kol tas nebus padaryta.

Taigi darbininkai straiqua izzlaimės. Bet niekur o niekur patys darbininkai tegul nedarą jokių tarybų su savo kompanijoms ir jas siunczia pas Unijos prezidentą, kaip yra ant konvencijos nutarta. Teip visiems darbininkams pasielgiant ir laikantės vienybėje, kompanijos izzpildys visus jų reikalavimus.

Kariauna izz Shenandoah jau izsikraustė szalin, nes visai jos ten nei nereikėjo.

Utarninke, 2 Spalnio, straiquieriai izz visos Wilkes-Barre, Pa. apielinkės, skaitliuje 52 Unijos szakų kėlė demonstraciją ant garbės Unijos prez. p. Mitchell'io, kame dalyvavo apie 25,000 darbininkų.

Izz Amerikos.

Nuo mokslo izz proto izzėjo.

New York'e 14 metų Annie Lohmann, gyvenanti 21 E. 101 gatvės, gavo sumaiszymą proto nuo per didelio mokinimosi. Annie dvyliktame mete jau pabaigė publiszką mokyklą ir paskui mokinosi pirklystės mokykloje, kurioje buvo pirmaja mokintine. Namieje tankiai iki izznaktų skaitydavo, nors tėvai jai aizskino, kad gal toks įtempimas minzių turėti piktas pasekmes, bet ji neklausė. Vieną dieną parėjusi izz mokyklos buvo labai sujudusi ir paskui pradėjo kvailioti. Daktarai tiki ją izzgydyti.

Laimingas farmerys.

Nuo miestelio Geneva, N. Y. per 7 mylias szaurėn farmerys F. Seager kasė szulinį, ir prakasęs 18 pėdų gilumo prikasė 23 pėdų storą druskos sluogsnį. Dabar farmerys, o ir aplinkiniai, pusėtinai pralobs.

Gazų versmė.

Lanes Mills, per 6 mylias nuo Duboys, Pa. gilume 3000

pėdų tapė atrašta didelė versmė gazo, kuri izzmetė visas maszinas ir grąztus ant 100 pėdų augsztytyn. Inzineriai mislyja, kad laike 24 valandų izzsiverzia izz žemės per 3,000, 000 pėdų gazo.

Prieszistoriskas gyvunas.

P. E. S. Riggs, pagelbininkas perdetinio Kolumbo muzėjaus izz Chicago, sugryžo izz vakarinės dalies Colorados, kur kalnuose jisai surado prieszistorisko gyvuno kaulus, kurių augsztis siekė iki 21 pėdos, o ilgis 75 pėdas.

Likosi vėl vargt.

New Yorke arti istoriszkojo muzėjaus B. McKenna įsilipo į medį ir įkiszęs galvą į kilpą pasileido žemyn. Tame tarpe atvaziavo virszutinis trukis ir pamatęs inzinerius pasikorėlį sustojo ir paakino žemai vaicziojanczius žmones, kad gelbėtu pasikorėlį. Vienas tuoj įlipo į medį ir nupjovė virvę. McKenna buvo jau pridusęs, bet daktarai jį atgydė. Ant uzklausimo, dėlko jis korėsi, nieko neatsakė.

Ne pasisekė mėginimai.

Trys daktari izz Suv. Valsztių nuvyko į Havaną tyrinėti geltonąjį drugį. Dr. Lazer apsirgęs drugiu po keletos dienų numirė, antrasis Dr. Carroll teipgi susirgo, o trecziasis, Dr. Reed, jau nieko nelaukdamas gryžo Amerikon apleisdamas ir moksliszką tyrinėjimą.

Stebukladaris izzkeiktas.

Ottavos arcivyskupas. Kanadoje, izzkeikė kunigą Giraud, atėjusį izz Sirijos, kuris nusidavė stebukladariu ir prigaudinėjo lengvatikius žmones per du metu.

Nauji anglių guoliai.

Cascade kalnuose, Washing- tona valstijai, prof. Burchell

ir geologas Dennett surado naujus kietųjų anglių guolius, kurių apstumą skaito tuomi tarpu ant 25,000,000 tonų. Anglys esančios tokios geros kaip iš Scrantono apielinkės, tiksliai nekiek lengvesnės.

N e l a i m e s .

Pas Waterloo, Okla. išlėkė iš rėlių keleivių trukis, kur du keliaiviai tapo užmuszti ir 15 sužeista.

New Yorke ant 3-rd Ave. susimuszė strytkaris su vienu aliniu vežimu, kur vienas žmogus tapo užmusztas ir 12 sužeista.

Iš Port Townsend, Wash. 25 Ruggjucio garlaivis „Robert Dollar“ išplaukė į Kap Nome, Alaskoi, ir iki sziolei dar nenuvyko į paskirtą vietą. Visi tvirtina, kad laike audrų tasai garlaivis sudaužytas tapęs ir visi aukso jieszkotojai bus prigerę.

Pas Gartner Siding, Utah, viename užsisukime išlėkė trukis iš rėlių ir nusivertė nuo pylimo žemyn, kur vienas iš keleivių tapo užmusztas ir 15 sužeistų.

Iowa valstijai siautė baisi audra su lytumu, kur miestelyje Ferguson du žmonės tapo užmuszti, 3 mirtinai sužeisti o daugelis sužeista lengviaus. 6 namai tapo sugriauti ir patvynys padarė daugelį iszkadų farmeriams.

Ant Sebec ežero pradžioje Rugsėjo mėn. išplaukė valtelėje 3 žmonės iš Foxcroft, Me. žuklauti, kur pakilęs vėjas valtelę apvertė; du išsigelbėjo, o treziasis prigėrė, ir dar jo nesurado. Bejieszkant prigėrėlio 12 d. Rugsėjo vėjas vėl nuskanđino mažą garlaivuką toje pacioi vietai, 150 gilume. Laivėlio styrininkas išsigelbėjo. *J. Klimaviczia.*

Skriaudžiamu tautu reikaluose.

Pagal tilpusį 38 num. „Vie-

nybės“ Dr. J. Szliupo atsiszukimą, reikia to nenuleisti niekais bet imtis už įkunyjimo tojo užmanymo. Pirm visoko reikėtu iszrinkti reprezentantus arba redaktorius lietuviszkos dalies į tąjį tarptautiszką komitetą, kurie surinktu medegą ir sutaisytu tam reikalingus rasztus angliszkoje arba kitokioje kalboje, kuri butu pripazinta nuo tarptautiszko komiteto už atsakantesnę. Kasztus iszleidimui tokio laikraszčio turėtumėm sudėti per paaukavimus. Kaip didele dalis kasztų butu, tai prigulėtu nuo didumo laikraszčio arba daugumo rasztu vienos ar kitos tautos reikaluose. Katros tautos reikaluos butu užimta daugiau vietos, toji turėtu ir didesnę dalį kasztų pakelti, arba visos lygiai, kadan gi vienos vieną kartą o kitos kitą gali buti daugiau užimtos vietos. Didoka dalis kasztų apsimokėtu isz prenumeratos, nes tokis laikrasztis butu didei žingėidžiu ir kiekvienas suprantantis laikraszčio kalbą, geriausiai angliszką, tokį sau užsiraszytu. Sztai „Free Russia“, organas laisvos Maskolijos draugų, turėjo \$820,00 surinkęs isz prenumeratorių 1899 mete. Prie prenumeratos ir naudos už apgarsinimus draugystė turėjo pridėti tiksliai \$150,00, kaipo deficitą, prie metinių kasztų iszleidimo laikraszčio, su visokiais kasztais, apmokant ir redaktoriui dar \$270,00.

Norėdami pasirodyti gyvais esanti ir iszrodyti savo vargus svietui, tuojaus turime iszrinkti reprezentantus, kurie susižnotu su kitų tautų, norinczių prisidėti, reprezentantais, kad su pradžia dvideszimto amžiaus, tai gi ateinancziu nauju metu, jau galėtumėm tokį laikrasztį pradėti iszleisti.

Kandidatus ant tokių reprezentantų (perstatytojų) reikėtu rinkti tiksliai tokius, kurie pazintu tam reikalingą kalbą

ir apsiimtu atlikti tą darbą dėl naudos brolių ir tėvynės. Musų gi tautiečiai ir draugystės, tikim, nepasigailės keletos centų ant teip svarbaus reikalo paaukauti.

Ką tokius rinkti į reprezentantus, lai paskiria tautiečiai.

Iš lietuviszku dirvu Amerikoje

Lawrence, Mass. Kaip jau buvo garsinta laikraszčiuose jog musų miestelio lietuviai paaukaus ant paminklo Dr. V. Kudirkos bent po kiek, tą dabar ir iszpildome. Dr. V. Kudirka pilnai užsipelnė ant to savo nenuilstancziu darbu dėl gerovės tėvynės ir brolių. Jis ne kartą turėjo iszgerti kartybių taurę nuo maskoliszkos valdzios ir savo niszmanėlių brolelių. Mes Lawrence's lietuviai galim pasidžiaugti, jog tame dalyke pralenkėme visų kitų miestų lietuvių per supratimą svarbumo aukų tautiszkies reikalams. Nors musų mieste lietuvių yra tiksliai trezia dalis, kaip Bostone ir kitur, vienok galime pasigirti, kad szelpimu tautiszkų reikalų toli juos pralenkėme. Jeigu visur teip musų broliai turėtu tokį supratimą ir norą patarnauti savo tėvynei pinigeliu, tai nereiktu vadams dejuoti ir szauktis į visuomenę apgailint, kad to ar kito veikalo negalima iszvesti dėl stokos pinigų. Musų miesto lietuviai ir lietuvaits atsimoka savo tėvynei Lietuvai, kurioje užgimė ir užaugo.

Rinkti aukas pasileidome dvieja, asz ir p. A. Szimkonis. Kliuczių nors turėjome gana daug, bet ant to nebojome. Asz surinkau \$1,80 ct., o p. A. Szimkonis \$3,75 ct. Priegtam Szimkonis nepatingėjo nukakti į Haverhill (Mass.) miestelį, kur radęs gerus tėvynainius ir paaiszkines mierį rinkimo aukų, surinko dar \$1,00. Taigi viso ant paminklo aukų prisiuncziame \$6,65 ct. ir var-

dus aukautojų, kuriuos teiksietės „Vienybėje“ pagarsinti.

Haverhill miestelyje p. A. Szimkonį daugiausiai suraminno žydelis, Kazys Rosenberg, kuris patyręs ant ko renkamos aukos, paaukavo 15 ct. Tasai žydelis aukavo ir ant parodos. Tai pelinksma minėti, kad žydai musų brolius teip apjuokia, parodo, kad lietuviai nesupranta savo reikalų.

Musų garbus ir neužmirsztinus tautietis Dr. V. Kudirka mirė, bet jo dvasė, jo pasėta sėkla ant lietuviszkos dirvos nenuvirs pakol lietuviai gyvena. Dėlto broliai tautiečiai pasirupinkime už jo darbus bent paminklą pastatyti ir prisidėkime nors su centu, negalėdami su kitu kuomi, prie abelnų reikalų, o busencziuos gentkartės minės apie mus kaipo tvirtus tėvynainius, o ne kokius iszgamus. Rupinkimės užsipelnyti sau nenykstanczią garbę, kaip užsipelnė Dr. Kudirka; mes rods negalime paraszyti svarbių veikalų, bet už tai galime su centu szelpti tautiszkus reikalus ir tuomi prisidėti prie abelno darbo dėl tėvynės ir teip pasieksime savo siekius. Dr. V. Kudirka pabaigė savo gyvenimą varge bedirbdams dėl savo brolių, tėvynės gerovės. Jis nėjo tuomi keliu, kuriuomi nuėjo daugelis musų tautiecių pas lenkus, maskolius arba vokiečius, kur turi sziltas vieteles ir užsipelnė laurų vainikus nuo svetimtauczių. Dr. Kudirka pasiszventė tėvynei ir gyvenimą pabaigė varge ir užsipelnė amžiną vainiką musų szirdyse ir ant to, kad niekados lietuviai jo neužmirsztu.

Ką mes lietuviai nenuveiktumėm, jeigu visi kaip viens saugotumėms visokių nereikalingų iszmėtymų sunkiai uždirbtų pinigų. Dauguma dar sako, kad vercziaus pragerti tuos kelis centus, negu paau-

kauti tautos labui. Sztai ant kokių mierių eina tulų lietuvių aukos ir tai nemažos. Pas vieną lietuvių du mandraliai bemuszdami boles susivaidijo ir su lazdoms prasidėjo, viens antram makaulės teszkinti. Samsoną nuvezė į lakopą ir ten užsimokėjo net \$10,00. Tą pacią sanvaitę buvo lietuviszkos vestuvės, kur vėl mūsų mandraliai susidraske drabužius ir prieinamas kuno vietas, dėlko vienas teipgi užsimokėjo \$10,00. Kitame vėl daikte vienas lenkbernis suardė savo draugui strėnas; draugas jam dovanuoja sudo bausmę po užmokėjimo \$18,00 ir toliaus daktarams kol pasveiks. Taigi lietuviai aukauja milžiniškas aukas, bet prazutėn.

Miestelis Haverhill esti nepertolymai nuo Lawrence's. Tenai p. Kaunas suorganizavo draugystę D. L. K. Vytauto, prie kurios prisirasė iš karto 14 draugų. Bet sztai kaip atsitiko: Tuliems dzivaszninkams nepatiko Vytauto vardas, buk anas buvęs netikis dievop. Ant antrojo susirinkimo draugystės tapo permainytas vardas ant Szv. Kazimiero. Dėl tokios permainos protingesni lietuviai atsiraukė nuo draugystės ir prasidėjo vaidai. Vieni buvo Vytautiniai, kiti Kazimieriniai ir tame tarpe pakliuvo vestuvės ir drange kova. Kovėsi Vytautas su Kazimieru. Vytautas nors netekęs vardo, bet patyręs kareivis, kaip užskuto Kazimierui per labonį, tai kraujas net lubas aptėszkė. Tai kokios pasekmės iš dievotumo. *Pikulas.*

Wilmerding, Pa. Pagal korespondenciją p. J. Szlapelio iš Buenos Ayres, 38 num. „Vienybės“, kurioje aprasytas yra mūsų neužmirsztino Andriaus Viztaliaus varginas likimas, ir mes, keletas tautiečių, matydami A. Vizta-

liaus trusą ant lietuviszkos dirvos ir dabar vargingą jo buvį, aukaujame bent po keletą centų jam nors ant tabako sumesdami \$2,25, ką prisiunčiame į „Vienybės“ redakciją, o kuri nusiųs juos kur reikią.

Nėi viena gal tauta neturi tokių sopulingų smugių kaipo lietuvių tauta. Bepigu butu, jeigu visi lietuviai lygiai atjaustu tuos smugius ir prisidėtu prie jų sumažinimo, palengvinimo. Nepraeina veik nėi viena diena, kad neiszgirstumėm naują auką įpuolus į narsrus mūsų kankintojų. O kaip tokioms aukoms klojasi kalėjimuose ir isztrėmime, tai tik dideis retas tą supranta. Tarpe mūsų kankintinių už lietuvių ir laisvę, reik prisikaityti ir Andrių Viztalį, narsų ir garsų kareivį už laisvę bei darbsztų darbininką ant lietuviszkos dirvos. Kas neškaitęs gal jo rasztų, tik ne susigraudintu patyręs vargingą jo padėjimą beprotnamyje. Gimęs ir užaugęs savo tėvynėje, ją numylėjęs, o būdamas priverstu ją apleisti, tai be abejonės tas turėjo prisidėti prie protiszkos ligos. Bet dabar jis sako „esiu sveikas ir daug paraszycziau tokių daiktų, kurie dėl lietuvių butų didei reikalingi“. Taigi broliai neapleiskime jo, nebukime kurcziais, paguoskime jį kuom galėdami ir padarykime jam tą dziaugsmą, kad lietuviai neužmirszta savo tautiečių ir atsिमoka bent mažu kuomi.

A. Miskinis.

Newark, N. J. Nekartą teko girdėti ir skaityti laikraszcziuose, buk Newark'o lietuviai santaikoj' ir gražiai gyvena. Teisybė, iki sziol dar galvažudystų neatsitiko kaip ir didelių musztynių, kaip tai kitur girdėti. Pas mus rods yra kitoki tiesdariai, negu kitur, kur už perskėlimą galvos paima \$7 ar 10 dol. ir eikit

savo keliu, skaldykites galvas vėl. Czion už laistymą nekalto kraujo truputį skaudžians baudžia, negu kitur. Aptai praėjusį metą du smarkuoliai ant gatvės apkulė P. B. už ką gavo metus kalėjimo su dienoms, kur ir sziantien danžo akmenėlius dar. Jeigu juodu butų gavę tik po \$10 užsimokėti ir paleisti, tai nuo jų ir sergintės neiszsiserģėsi ir pora pesztukų užtrauks negarbę ant visų.

Mūsų miesto knygyne yra keletas lietuviszkų knygų, kurias gali gauti pasiskaityti kiekvienas be jokios sunkybės. Knygos yra gražiai ir drucziai apdarytos, tiktai net koktu, kad ner kam jų skaityti. Jei gu lietuviai mėgtu skaitymą, o jų czion esant apie 500, tai knygyno užveizdas pargabent visas gaunamas lietuviszkas knygas ir laikraszczius, ir lietuviai dovanai galėtų skaityti visus lietuviszkus rasztus. Sztai kaip tuli elgiasi pamatę vieną su knyga einant, bėga szalin kaipo nuo bedievio.

Vieną kartą gryzdamas iš knygyno parsinesziau S. Daukanto biografiją ir pakeliui sutikęs mano pažystamas užsišaukė pas save. Ten užsikalbėjom ir pradėjome vartyti tąją knygą, prie ko prisidėjo ir daugiau lietuvių. Atvertus S. Daukanto paveiksłą tuli nusigauo ir suszuko: „oi brolyci ragėk kokis cinai szluptarnis“. Asz jiems aiszkinau kas yra S. Daukantas ir parodziau, kad knyga yra iszleista kun. Miluko. Tada jie vėl: „O ku gali zinoc, gal ir kunigėlį velnis pristoc“. Toliaus vėl aiszkinau apie turinį knygos ir jos naudingumą, bet mano balsą užgluszino: „Dziouvuk brolyci, pagrėbs tavi cie bulvonai, ale nebus czieso szaukc ponų Dzievų“. Man nieko daugiau neliko, kaip eiti savo keliu.

Kitą kartą vėl persineszdamas knygą užėjau pas lietuvi

karcziamnyką iszsigerti stiklą alaus. Įeinant užmatė dvi moters ir abi paskui mane įėję viena tuoj' užklausė: „Ką jus į tais užraszinėjat, pasakyk man.“ Antroji teipgi atsiliepė: „Tai gal Tamista ir mus vardą priimsi“. Karcziamuinkas įsikiszo į tarpą ir už mane anomis atsakė.

Kiek lietuvių czion skaito laikraszczius, tai sunku pasakyti, bet daug jų nebus pagal tai, kad dauguma dar vis nemato naudos iš skaitymo.

J. D. Szesztokas.

Scranton, Pa. Vietinė T. M. D. kuopa ant susirinkimo nutarė parengti prakalbas su lukescziu, kad žmonėms iszaiszkinus T. M. D. naudingumą, pasiseks padauginti kuopą. Ant susirinkimo tapo nutarta užpraszyti kun. Kauką, kad jis apgarsintu susirinkimą ir užpraszytu kalbėtojus, tarp kurių buvo kun. Daugirda, Milukas ir Szedvydis. Prakalbos tapo paskirtos ant panedėlio, 17 Rugsėjo, Leonardo svetainėje, kur susirinko apszčiai žmonių ir atsirado užkviesti kalbėtojai. Nebojant kuopos vyriausybės kun. Kaukas užėmė pirmsėdystę, serģėdamas, kad vėl neatsitiktų szposas, kaip ant „Lietuvos Sunų“ draugystes parengtą aną met prakalbų, ir užkviestų kalbėtojus.

Pirmu kalbėtojum buvo kun. Daugirda, kuris trumpoj kalboj paaiszokino T. M. D. mierius ir pagyrė draugystę, rodydamas susidėti su „Motinėles“ draugyste, kuridvi tiktai galės pakelti savo tautą. Ragino klausytojus prie skaitymo gerų knygų ir laikraszczių, nurodydamas, kad jokia tauta negal pasikelti be mokslo, ir privedė Graikija, kuri stovėdama augsztai mokslė, nors buvo pamuszta nuo romėnų, tacziau jiems užmetė savo apszvietą. Neprivalome mes teip daug pykti ant lenkų, kad jie mus

pavergė; mums prigulėjo juos pavergti, nes mes buvome galingesni, bet kad lenkų apszvieta buvo didesnė, todėl jie ant lietuvių paėmė viršų. Toliaus aiszkino mokinančio si jaunuomenės vargus, kuri neturėdama isztekiaus, nekartą kenczia szaltį, alkį ir nuogumą. Teip net yra, kad siuvėjai negal sulopinti jau sudriskusios drapanos. Toki tai jauni ziedai sunaikina savo sveikatą ir nelaiku pabaigia gyvastį kaip tai Dr. Kudirka, Antanas Kraucziunas ir kiti. (Tiejie ziedai neteip sunyktu, jeigu tėvai ir gimines juos lygiai szelptu, kaip kad szelpia seminarijon einanczius. Dar iki 4 kliasų gimnazijos bepigu mokintiniui, bet paskui neinant seminarijon arba pamentus seminariją, mokintinis turi pasirupinti apie gyvenimą pats. Nuo szelpimo tokių mokintinių atkalbinėja kunigai, kad neatsirastu per daug bedievių). Kiti vėl pabaigę mokslus teip skurdžiai, nusi-kreipia prie svetimtavezių, ap-siveda su maskalkoms ir teip prapuola dėl mūsų tautos. Dėlto broliai szelpkime „Motinėle“, o per jos pagelbą igysime savo ad'okatus, daktarus ir tautiszkus mokintojus.

Kun. Szedvydis kalbėjo apie mokslą ir kaip jis yra visiems reikalingas. Be mokslo negalima nieko naudingo nuveikti, bet yra tokie, kurie isz to mokslo moka pasinaudoti. Sztai vienas nudaudęs kunigu esąs nori isznaudoti savo tamsesnius brolius. Kitas vėl daktaras siuntinėja su gyduolėms agentą, kad prigautu vėl tamsunus (o kun. Szedvydis mokslą platina užgindamas susirinkimus!). Trezias vėl ki tokiu budu stengiasi, kad tik prigriebt neapszviestą žmogelį ir tarp tųjų nėra nei vieno, kuris butu baigęs mokslą Amerikoj. (Kun. Szedvydis, kaip baigusio mokslus Amerikoj, tai visą Pittstono polici-

ja klauso!) Toliaus ragino szelpti besimokinančią jaunuomenę duodant aukas „Motinėlei“. Draugystės ant susirinkimų sudėkite po 5 ct. arba 2 ct. ant „Motinėles“, o per tai pasikėls mūsų tauta. Ką gelbės aimanavimai, kad reikia apszviestųjų nieko neudant ant tokių suszelpimo. Vėl yra gana tokių apszviestųjų, kurie sako: bažnyczios kaip stulpai stovi, reikia jas paversti į mokslaines, į sales dėl teatrų, o tada bus žmonės apszviesti; rodosi kad bažnyczios žmones stumia į tamsybę. Bet kas uždėjo universitetus Prancuzijoje, Vokietijoje ir Lietuvoje, Vilniuje, bei Krokavoje, ar ne kunigai? Szaukia tiejie apszviestunai kad reik iszgriauti bažnyczias, o kunigus tai iszkerti, o tada bus galima žmones apszviesti ir viskas bus gerai. Dabar kas tik pameta bažnyčią, tai jau vadinasi apszviestu. Bet kur tas jo apszvietimas? Mulkis, daugiau nieks! Toks riksmas nieko negelbės, reikia ne atbutinai szelpti „Motinėle“.

Kun. Milukas kalbėjo ilgiausiai; savo kalboje rodyjo negerti vieną stiklą alaus, o tąjį penktuką paaukauti „Motinėlei“, o tada turėsime savo advokatus ir daktarus (o kunigų jau turbut nereiks?). Ragino prie skaitymo knygu, isz ko dažinosime apie visokius daiktus ir tt. Bet nereikia skaityti visokias knygas, reik pasirinkti tik tai geras, o negeras numesti szalin; teipgi nekalbėti su tokiais, kurie vadinasi mokinti, bet kurie tik tai iszmislioja viską ant kunigų ir bažnyczijų. Toki nėra mokiuti ir asz jų nepripažystu už mokintus, nes ir asz pats esiu septynių kliasų ir dar Amerike baigiau mokslą, ir kodėl nuo manęs to negirdėt. Jie prisiskaitę kokių negerų knygu ir prasimokinę biskį raszyti, jau raszo korespondencijas, o nei vienas nebuves kliasose

ir toki negal buti mokintais nei korespondentais. Teipgi ir laikraszcziai toki, kurie prima tokių korespondentų rasztus, kuriems nieks daugiau nerupi kaip tik kunigai ir jų gaspadinės, nėra moksliszkais ir jie nei tiek neiszmano, kiek gaspadinės anderokas, ir ar turi protą toki žmonės, kurie moka už tokį laikrasztį dar \$2,00 ant metų!

Knygu yra gana gerų, isz knygu gali pasiekti lygu mokslą tam, kuris yra ejęs kliasas. Asz knygu turiu daugybes, bet jų neperka dėlto, kad kunigų paraszytos ir iszleistos. Turime gana ir rankraszczijų, bet nėra kam jų iszleisti dėlto, kad kunigų paraszyti, kad nėra ten pribliuznyta.

Ant galo dar traukė apie korespondentus nebuvusius kliasose, kurie raszinėja į laikraszczius nei pats nežinodami ką. Moteris vadina pataite-mis, kas yra sarmata vadinti savo motiną pataite. Toliaus ragino motinas neleisti savo dukterų už tokių vyrų, kurie linkę prie skaitymo tokių laikraszczijų ir knygu.

Ant galo tapo surinkta aukų „Motinėlei“ \$3,60.

Kuopos raszt.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Lawrence, Mass. Rugsėjo 16 dieną buvo susirinkimas T. M. D. ir S. L. A. kuopų. Susirinkimą atidarė S. L. A. kuopos perdėtinis p. Pr. Szekis paaiszkindamas mierį su sirinkimo ir kuopų naudingumą. Paskui tapo rinktas T. M. D. kuopos komitetas. Vietoje buvusio pirmsėdžio V. M. Sabonio, tapo iszrinktu M. Kundrotas, o vietoje rasztininko J. Kodiszio, tapo iszrinktu P. Krukonis. Po iszrinkimo T. M. D. kuopos virszininkų p. K. Szekis pasveikines susi-

rinkusius kalbėjo apie T. M. D. ir Susivienyjiną, aiszkindamas jų mierius ir linkėdamas kiekvienam lietuviui bei lietuvaitei prie tųjų orgauizacijų prigulėti, kur sanarysta teip mažus pinigus kasztuoja, o nauda asabiszka isz Susiv. bei visems lietuviams isz T. M. D. yra didelė. Su tais pinigais, kiek jų reik užsimokėti į abi organizacijas, sau turtų nepadidinsime, o prie jų prigulėdami prisidedam prie abelno pakėlimo ir suszelpimo savo tėvynės ir brolių. Sztai pažvelgkime į kitas tautas, toli jau mus pralenkusias; mes jas panoksime, jeigu vienas antrą zadinsime isz nežinės miego. Tokiu budu tik tai pakils mūsų lietuvių vardas ir nevadys mūsų kaip dabar rusais arba polendereis, bet tikru vardu — lietuviais! Susirinkusiejie dėkavodami kalbėtojui gausiai plojo delnais. Paskui prie T. M. D. kuopos prisiraszė 15 draugu, 6 vyrai ir 9 merginos, visi pilnai užsimokėdami, ir du draugai pusmetinę užsimokėjo, kur sykiu pas centr. kasierių iszsiuntėme \$9,60.

Paskui tapo rinktas T. M. D. centraliszkas komitetas. Ant virszininko tapo perstatytas p. Mikolainis, „Vienybės“ redaktorius, isz Plymouth, Pa., rasztininku K. Bielevicius isz Jersey City, N. J.; kasierium p. Olszevskis; knygiumi p. Olsziuskas.

Paskui p. Szekis kalbėjo apie knygyną ir ragino jį įkūnyti. Paskui kalbėjo K. Gediminas isz Bostono paaiszkindamas garbaus mūsų rasztininko, Dr. J. Basanavicziaus, darbus ant tėvyniszkos dirvos, kursai sziantdien nors menką sveikatą turėdams, nenustoja darbavęsis, o kuris darbuojasi jau 25 metai. Dėlto lietuviai minėdami tą garbingą vardą įkūnykim knygyną vardan Dr. J. Basanavicziaus ir ant tolesnės mūsų visų atminties.

Paskui antru kartu p. K.

Szekis kalbėjo apie nenuilstantį darbsztumą vietinių lietuvių, kaipo ir gausumą aukų tautiškiems reikalams, o kad lietuviai ir kitų miestų, kur jų yra daug didesnis skaitlius, lygiai darbuotusi, tai ko lietuviams ir bereiktu. Ragino nesigailėti ant knygyno nors po keletą centų. Paskui lietuviai ir lietuvaiteis pristojo ant įkunyjinio knygyno vardan Dr. J. Basanaviciaus ir tapo išrinktas tam komitetas, ir nutarta parengti balių ant naudos knygyno 29 Rugsėjo. Tuom tarpu prie szelpėjų knygyno nors ne mažai prisirasė, vienok turime lukestį, kad tasai užmanymas kils didyn, kaip ir visi kiti užmanymai kad kyla.

Ant galo T. M. D. pirmsėdis užmanė, kad dainininkų draugystė Dr. V. Kudirkos padainuotų. Dainininkai padainavo 3 dainas: „Kur banguoja Nemunėlis“, „Bastės tenai gaujos vokiečių kryžiuokų“ ir „Vilija motina mūsų upelių“, isz ko susirinkusieji labai pasidžiaugė, jau senė girdeję lietuviszkus balsus.

Kuopos raszt.

Jonas Smoleitis.

Aczių kuopai už perstatymą, bet tojo urėdo asz negaliu priimti delei per didelio užsiėmimo, kurio paskui negalėčiau atsakancziai atlikti.

Mikolainis.

Thorp, Wis. Rugsėjo 22 dieną czion susitvėrė T. M. D. kuopa ir prisirasė 7 nauji draugai ir užsimokėjo. Viso kuopoje sanarių dabar yra 9.

Į centr. komitetą T. M. D. mūsų kuopa nutarė rinkti: p. V. Daukszij prezidentu; Lalį sekretorium; Olszevskij kasierium; Olszinską knygium.

Į liter. komitetą: Lalį, Dr. Szliupą ir Naujoką.

Kuopos raszt. *J. Kiguolis.*

Chicago, Ill. 16 d. Rugsėjo czianyksztė kuopa T. M. D.

laikė savo mėnesinį susirinkimą, ant kurio perstatė isz savo pusės sekanczius kandidatus ant virszininkų į centraliszką užveizdą T. M. Dr.

Pruselaitis isz Broad Brook, Conn. ant pirmsėdžio, St. Kodis isz Chicago, Ill. ant sekret. A. Olszevskis isz Chicago, Ill. ant kasieriaus, N. Olszinskis isz Cleveland, Ohio. ant knygiaus.

Į literatizšką komitetą: Dr. J. Szliupą isz Scranton, Pa., V. Daukszij isz Gilberton, Pa. ir A. Lalį isz Chicago, Ill.

S. K.

Traverse City, Mich. Czionyksztė T. M. Dr. kuopa, ant susirinkimo 16 Rugsėjo, nutarė rinkti į centraliszką komitetą Tėvynės Mylėtojų Draugystės sekanczias ypatas:

V. Daukszij — prezidentu, A. Ilguną — sekretorium, abu isz Gilberton'o, Pa., A. Olszevskij — kasierium, N. Olszinską — knygiumi.

Į literatizšką komitetą, mes labai geistume, kad apsiimtų buti sekanti mūsų tautieciai inteligentai: Szernas „Lietuvos“ redaktorius, Dr. J. Szliupas ir p. V. J. Stagaras, „Viltis“ redaktorius.

Kaslink p. Jocio dovanotos knygutės „Kuomi žmonės gyvena“ dalinimo, tai mes tinkam ant p. Damijonaiczio patarimo, taigi sanariams paduoti ją po 5 centus, o ne sanariams po 15 centų.

Kaslink dabartinio budo rinkime literatizško komiteto, mūsų kuopa laiko už neatsakantį draugystei. Rinkime literatizško komiteto, mes turime but labai atsargus: privalome rinkti tikrus literatus, gerai suprantanczius rasztų vertę, ir kurie, kad neesant galėtų naujus rasztus pagaminti. Į literatizšką komitetą kandidatus kad perstatytų draugystės virszininkai užpraszdami per laizskus geriausius inteligentus. Kuopos per

savo balsus tokius pripažintų, arba, atradę už neatsakanczius, atmestų. Dabar nekuriuos kuopos, gal nežinodamos gerų inteligentų, perstato tokius į literatizšką komitetą, kurie nėra atsakanti tam urėdui. Nes kas kitas yra rinkimas draugystės virszininkų, o vėl kas kitas literatizško komiteto. Liter. kom. turi suprast rasztų vertę. Mūsų tautiečių daugumas tos naudos nesupranta. Kada p. Szernas, budamas literatizško komiteto sanarių buvo užpraszes geriausius Europos inteligentus, tuoj radosi prieszų tam, kad girdi: „Mes amerikieciai ir be Europiečių galime apsieiti“. Toks manymas buvo visai neiszmintingas.

Tėvynės Mylėtojų Draugystė, jeigu negalėtų isz amerikiečių geresnių inteligentų aprinkti literatizšką komitetą, tai kad rinktų isz europiečių, bet kad nerinktų tokių, kurie nėra tinkanti tam urėdui.

26 kuopa T. M. Draugystės.

Adresas: R. Gaubas

P. O. Box 194

Traverse City, Mich.

Newark, N. J. Nors mūsų T. M. D. kuopos susirinkimas buvo 9 Rugsėjo ir balsavo už centr. komitetą, vienok užtėmyję nutarimą Waterbury'o kuopos 38 num. „Vienybės“, susirinkom kuopos komitetas ir keletas sanarių, kad apsvarstyti Waterbury'o kuopos užmanymą.

Waterbury'o kuopa užmano T. M. D. organu „Lietuvą“ vietoje „Vienybės“, matyt pagal norą p. Damijonaiczio už kas zin kokį pakampinį asabiszkumą. Jeigu „Vienybė“ kame yra prieszinga T. M. D., tai reikėjo jau senė tai apskelbti ir neslėpti, kad laike rinkimų centr. komiteto kuopos butų galėję tai apsvarstyti. Pas p. Damijonaitį klausiti priezasties visai nematome reikalo ir „Vienybė“ T. M. D.

organu skiriame ir ant toliaus, isztardami aczių už patarnavimą iki dabar.

Teipgi mes prieszingi esame priėmimui dovanos nuo A. A. Jocio knygelės „Kuomi žmonės gyvena“ Jocio padovanodams tąją knygelę turi savo ypatiszką mierį, nori pakelti nupuolusę savo įtekmę ir kad galėtų praplatinti savo reklamą, kada liet. laikraszcziai neprima jo apsigarsinimų. T. M. D. neiszpuola tokių reklamų platinti.

Kuopos Komitetas.

Scranton, Pa. Negaliu isztylėti neatsiliepes ant Philadelphia kuopos nutarimų, paduotu 35 num. „Tėvynės“. Apart kitų noriu czion iszreiksztiti savo nuomonę tiktai apie 2, 3 ir 6 skirsnij.

Antrame skirsnyje Phila. kuopą užmano vėl per naują kup. Miluką pakelti į T. M. D. „garbės“ sanarius. Labai gerai! T. M. D. tokiu budu turėtu įvesti į savo įstatymus skirsnij dėl „szlėktų“. Kun. Miluko dovaną knygonis ir už keletą deszimtų dolerių nėra didesne, kaip darbininko žmogaus metinė 60 ct. Kad jau kun. M. suteikti garbės sanarystę, kuris prie platinimo T. M. D. niekur neprisidėjo, bet pradzioje dar ją gaiszino ir niekino, budamas nabaszninko „Garso“ redaktorium ir užbėgo už akių draugystei paverzdamas Donalaiczio rasztus, tai kam Phila. kuopa aplenkė pirmuosius draugystės organizatorius ir tuos visus, kurie draugystę pakėlė savo darbais iki dabartinio jos laipto? Bet man rodosi nereik visai skubintiesi su kelimu į „szlėktas“, kas bus garbės vertas, tas ją ir apturės.

Niekaip negalima sutikti, kad „Viltis“ taptu T. M. D. organu. Iki sziol dėl draugystės daugiausiai pasidarbovo „Vienybė“ dovanai. Tikiu tą pat padarys ir toliaus. Jei-

gu „Vienybė“ atsisakytu, tada galima būtų aprinkti organu „Lietuvą“.

Ar nebutu gera paskirti centr. sekretoriui algos bent \$50,00 kad jis galėtų kur išvaziuoti ir varyti agitaciją dėl T. M. D.?

T. M. D. sanarys J. P.

Prie Baltimore's, Md. T. M. D., kuopos prisiraszė:

945 J. Matuseviczia -05

946 Sel. Petruszkeviczia -05

947 K. Zubaviczia -15

948 J. Kurlianskas -60

949 M. Radaviczia -60

950 V. Kvedera -60

951 M. Augstakalniute -10

952 Fel. Gabrielaitis -60

Prie Chicago's kuopos naujai prisiraszė:

953 P. Skauzgirda -0?

954 E. Legeika -30

Užsimokėjo metinę Phila., Pa. kuop. T. M. D.

K. Poszka -60

J. Butkus -60

J. Adomunas -60

Centr. sekr.

M. J. Damijonaitis.

Stovis kasos

Iplaukimas:

Pagal „Vienybės“ 36 num. kasoje buvo \$268,22

I mokėjo.

Scranton, Pa. kuopa \$3,34

Baltimore Md. „ 2,90

Chicago, Ill. „ 1,20

Thorp, Wis „ 5,10

Glen-Lyon, Pa. „ 3,30

Philadelphia, Pa. „ 2,01

Waterbury, Conn. „ 10,95

Lawrence Mass „ 10,20

Brooklyn, N. Y. „ 1,00

Lost Creek, Pa. „ 2,20

\$310,42

Išmokėjimai:

T. Astramskui sugrazinti ekspreso kasztai už knygas gautas nuo kun. Miluko 80

Sukolektavojimas czekio Philadel. kuopos 10

Markės ant laiszku prez. M. Bridicko. 72

Markės ant laiszku 20

\$1,82

Liekasi kasoje \$308,60

A. Olszevskis.

Darbininkai saugokites veidmainiu.

Darbininkai skriaudžiami ir alinami neiszpasakytai per savmylius visokio menciaus kapitalistus, tapo priversti pakelti kovą prieš savo alintojus, kad bent kiek pagerinti savo buvį. Bet toje kovoje darbininkai nesilaiko vienybėje, kur turētu visi kovoti ranka rankon susiėmę; atsiranda tokių, ir tai nemenkai, kurie eina dirbti vietoje straikuojancio darbininko. Toks pasielgimas darbininko yra didžiausiu nusidėjimu prieš save patį ir savo draugą darbininką. Kapitalistiskas rėdas arba valdžia netiktai ką nesirupina apie pagerinimą darbininko buvio, bet visokiū budu jį slėgia ir prie menkiausio pasiprieszinimo siunczia tuojaus kanuoles ir durtuvus. Darbininkai nesusi-pranta dar ant tiek, kad atimti nuo kapitalistų valdžią į savo rankas, kad nedaleisti galvažudyszių laike straiku, kaip tai buvo Lattimer'e, Pittstone, o dabar Shenandoah. Valdžia sykiu su kapitalistais stengiasi tiktai suerzinti darbininkus, kad paskui galėtu juos išsžaudyti. Teip daro vietinė pavietų valdžia. Jei darbininkai ant jos neboja, pavietinė valdžia atsiranda užpakalyje, tada siuncziama valstijos kariauna per gubernatorių, kaip tai atsiuntė į Shenandoah, kur kariaunos visai nereikėjo. Dabartinė republikoniszka valdžia išsžimanė naują budą kankinimui darbininkų, teip vadinamą „government by injunction“ (paasztrinta valdžia), ką padaro federaliszki sudzios visai nesilaikanti S. V. konstitucijos, bet pagal norą, kaip tai daro caro valdininkai, ir

be reikalo kiesz savo nosis į reikalus pavienių valetijų. Kitas dar bjauresnis iszmislas republikonų tai „Bull-Pen“, ką pernai iszmėgino McKinley nusiųsdamas pulką kareivių ant sustraikavusių kalnakasių valstijoi Idaho. Kaip pasielgė kareiviai su straikieriais, tai ju nepralenks jau nei caro kazokai. Tą pripažino net lemtesni kongreso pasiuntiniai Washingtone. Tokio budu kankinimo darbininkų nesilaiko jokia valdžia, iszimant Maskoliją, kokio laikosi Amerikos susiorganizavę kapitalistai. Vienok sžaudymai darbininkų per kapitalistus jų nenugandino, bet suvienijo juos, sudrutino, darbininkai susiorganizavo, ką rodo ir dabartinis straikas Pennsylvanijos kietųjų anglių kasyklose, kur straikuoja apie 140,000 darbininkų. Kapitalistai visoku budu ir pasalomis mėgino straiką sugaiszinti. Apart savo visokių slaptų paszalinų szunelių, jie įkimszo po keletą szimtinių kunigėliams, kurie keikė ir draudė žmones ne-straikuoti, o kada tas jų keikimas likosi balsu pustynėje, pasisiulė jie už tarpininkus, kaip tai kun. Philips isz Hazleton ir arcivyskupas Ryan isz Philadelphios, dalininkas visokių pelningų akcių. Kada 1895 m. buvo sustraikavę Philadelphios strytkarių darbininkai ir straiką butu laimėję, tai per tarpininkystę arcivyskupo Ryan'o, netik praloszė straiką bet suiro ir unija. Tai gi darbininkai neklausykite veidmainių ir gaiszintojų, bet tikrų savo prietelių, ir visokuose rinkimuose urėdninkų nebalsuokite už kitokius, kaip tiktai už Socialistic Labor Party, kuriai valdant neatsikartos nuolatos darbininkų zudynes.

V. A. Darbininkų Draugas.

Proletarai buskim isz miego.

Sztai artinasi diena kovos ant politiszko lauko, kapitalistiszka agitacija kaip varpų gaudimas eina su savo saldžiais, labdaringais prizadejimai dėl mus, nuo jų pamintais, varge apleistais sunumis darbo.

Republikonai giriasi valdybas iszplatinę, žmones paliuosavę nuo sunkaus jungo. Bet kokia revoliucijos mislis apima žmogų tokias kalbas gir-dint. Niekszai! Kiek nekaltokraujo praliejoj? kiek ziedų jaunystės nuskynt? kiek aszarų motinoms iszspaudėt netekusioms sunų? Visą szalį paszkandinot skolose, kad vaikų vaikai jų neizmokė, ir szian-dien da su nuodingu ginklu rankoje sakot, kad laisvę platinat žmonijoje?

Ne laisvė jums rupi, bet godulingas kapitalistiskas szalių užgrėbimas dėl isznaudėjimo pigių spēkų vargszo darbininko. Ar jų partijai, mes darbininkai, savo balsus atiduosime?

Demokratai mums žada gerus laikus, sidabro daug tarp žmonių paleis, doleriai bus dideli, turės sidabro kiek doleris vertas. Bet kas mums per nauda isz to? Gal but sidabro ir aukso pilnos bankos ir krautuvės užpiltos, mes darbininkai isz to nesinaudosim. Demokratų partija, kaip ir republikonų yra ant sistemos kapitalizmo surengtos; tai yra, tos dvi partijos reikalauja, kad darbininkas turi buti vergas darbdavio t. y. kapitalisto; todėl kaip mums mokėjo, teip ir mokės tik dalį už mus darbą.

Mes negeidžiam to aukso bei sidabro, su kuomi vilioja mus žmonijos siurbėlė; stoti jų szaljuinkais. Musų geismai yra pilnai naudotis isz vaisių musų darbo ir kiekvienas dėl savęs dirbti be skriaudos arty-mo. Matydami, kad mes ne-

galim dasiekti savo mierių stojant už šiais dvi partijas, turim kreiptis prie tos partijos, kuri užganą padarys mūsų norams. Taja yra socializma partija. Socializmo pamatai geriausias turi tiesas, teisingiausias išlygas paskiria dėl žmogiszko gyvenimo. Socializmas dirba kad padaryti galą visoms neteisyboms vieszpataujancziame sziantieniniame surėdyme, jis dirba, kad pasibaigtu vergysta praamzių ir vienas žmogus nuo kito nepri gulėtu, bet visi žmonės viename sutarimo rasyje dasiektu savo laimę.

Socializmo siekiai yra panaikinti skirtumą žmonijos į partijas, panaikinti kraujageringas karias, o įvest solidarizmą žmonijos tarpe, paremtą ant meilės artymo.

Už tai mes vargo pelės nepasikakinkim ta mislia, kad mūsų tėvai vargo, vargkim ir mes. Laikas jau atėjo, kad reik nusikratyti purvų nuo savęs ir stot žmogum iš naujo. Kaip augsztai jau pakilo pramonė, maszinos tartum stebuklus rodo mūsų akise. Viskas gerai sutaisyta, bet ant nelaimės ir bėdų darbininko.

Ar užties jau mes esam neverti gyvenimo kad vis tamsesnės miglos temdo mūsų grinčzių langus?

Darbininkai atmykit, kad mes esam ramščiai valdžios bei kapitalistų, pasiziurėkim, kad jau linksta mūsų strėnos nuo sunkaus spaudimo nasztos, pripildytos visokioms nedorybėms mintanczių mūsų trusu bagoczių. Laikas sukruzsti bjaurybėms prigėrusią nedorybę kapitolo. Mes vargszai nenorim ir negalim stoti su žmogzudiszku ginklu rankoj priesz savo skriaudikus, mes turim suvis lengvą budą dėl pagerinimo savo buvio, tai yra, savo balsus visada atiduokim už Socialist Labor Party. Kaip szita partija iszties savo veluką ant sostapilių murų, darbi-

ninkai! bus užganėdinti mūsų norai. *M. Bridickas.*

Naujos knygos.

Mindaugis Lietuvos karalius. Istorijos paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkaizki paraszė Julius Slovacki. Lietuvoszkaizki vertė Vincas Kapšas (Dr. V. Kudirka) Chicago, Ill. kasztu ir spaustuve „Lietuvos“ 1900 m. Puslapių 86.

Szitoje knygelėje dramatiszkaizki apraszytas gyvenimas Lietuvos karaliaus Mindaugio; pirma kriksztas, paskui pametimas krikszczionystės dėlei nenustojimo antpuldinėti kryziokų ir sugryzimas atgal į stabmeldystę. Iszėjimas karėn ant kryziokų, ir neesant namie karaliui suokalbininkai, sutaria karalių nužudyti ir kada tasai sugryzta pilyn, jį užmušza.

Kad mūsų veik visoki istoriszki rasztai yra užraszyti svetimose kalbose, tai Dr. V. Kudirka pasirupino su szituomi garsiu veikalu praeitės suvesti į pažintį lietuvius, iszversdamas jį į lietuviszką kalbą, ir kad veikalas yra geras, tai užtenka paminėjimo Dr. V. Kudirkos vardo.

Velinės. Paraszė A. Mickeviczius, vertė „Varpas“ (Dr. V. Kudirka). Pasveikinimui dienos 24 Gruodžio 1898 m. Iszleido kuopelė Vinco Kudirkos atminoziai. Tilžėje 1900. Puslapių 68.

Kaip Mickevicziaus visi poetiszki rasztai yra semti iš Lietuvos dėjų, teip ir szitasai, Velinės, kur jis dramatiszkaizki apraszė nedorus pasielgimus caro tarnų Lietuvoje, kurie nekaltai gyventojus terioja ir kemsza į kalinius. Dr. Kudirka norėdams ir lietuviams parodyti bjaurius pasielgimus caro tarnų iszvertė tajį veikalą į lietuviszką kalbą, kad lietuviai galėtu ant teatro užvedant pamatyti tuos darbus, juos isz-

juokti ir paniekinti.

Butu buvę labai gera, kad bent žemai ant puslapių butu patalpinti vertimai prancuziszkių žodzių. Dabar lieka jie nesuprantami.

Trumpa istorija didžiosios Prancuzų revoliucijos. (Isz lenkiszkos.) Iszleido P. L. S. R. 1900 m. Puslapių 46.

Szitoje knygelėje yra apraszyta didėji Prancuzų revoliucija 1789 metuose, kur gyventojai negalėdami jau pakelti nasztos, jiems užkrautos nuo kunigų ir bajorų, kurių rankose buvo visokia valdžia ir kurie su žmonėmis darė ką tik norėjo, teip, kaip darė lenkų ponai su lietuviais, kaip pasakoja senėlei; bet Prancuzijoi dar arsziaus buvo. 27 milijonus skurdzių gyventojų valdė 130,000 kunigų ir 140,000 bajorų. Kunigija nemokėjo jokiu mokesczių, o už bajorus turėjo mokėti skurdziai gyvenjai, nes karaliszka valdžia iszlupdavo nuo jų su prievarta. Net skolas bajorų, kurias jie padarydavo be gaszlaudami turėjo skurdziai mokėti. Praszcziokai buvo paszalinti nuo visokių tiesų, o valdžios, kunigų ir bajorų prieszams buvo pstatytas baisus kalėjimas „Bastilija“ pramintas, kaip dabar kad Petropavlovsko kalėjimas Petropylėje, kur juos statei zudydavo. Ilgainiu žmonėms įkirejo toji naszta ir jie visi susitarė ją numesti, ir numetė, iszskerdė visus dykaduonėdzius ir pacziam karaliui nukirto galvą. Valdžią įsteigė tokią, kurios akiveizdoje buvo visi žmonės lygiais. Kaip gailėjosi likusieji ir isztrukusieji kunigai ir bajorai, nuo galingos gyventojų rankos, laimingos praeitės, rodo žodziai vyskupo Taleiran'o, kad: „Nepažino tas gyvenimo linksmybės, kas nebuvo Prancuzijoi priesz 1789 metus“. Bet suteiktajai tųjų linksmybių supratę savo spēką padarė joms galą.

Kas buvo anuomet Prancu-

zijoi, tas pats sziantdien dėstisi Maskolijoi. Prancuzijos revoliucijos ugnis rusa Maskolijoi ir ji kartą įsiliepsnojus apims ją visą, kaip apėmė Prancuziją. Nuo Prancuzijos revoliucijos virpa visų valdonų kinokos, nes jie nežino nei dienos, nei valandos, kada pasibaigs jų visagalystė.

Szita knygelę privalo kiekvienas lietuvis nusipirkti ir atydžiai perskaityti, o didelę isz to apturėsite naudą. Gaudama „Vienybės“ redakcijoi su prisiantimu už 15 ct.

Remkime gerus užmanymus.

„Lietuvos“ 85 num. patilpo gana ilgas straipsnis apie neaugimą „Motinėls“ draugystės sanarių. Tame kaltė puola ant svietiszkujų už neszelimą tos draugystės, bet de szimt kart yra kaltesni dvasiszkieji, mūsų kunigai. Kad reikia mums mokintų vyrų, tam niekas nepriesztaurauja, bet kaip jų geidžia mūsų kunigai? Jie po „Motinėls“ rubais tik nori pasikavoti. Jeigu mūsų kunigai isz tikrųjų geistų mokintiesnių vyrų, tai jie prigulėtu prie „Tėvynės Myletojų Draugystės“, platintu jos mierius, ragintu visur žmones prie jos prigulėti. Dėl tos 60 ct. nesumazėtu nei kunigė jėmimai, o žmogus turėtu naudą palabindamas savo protą ir butu už tai dėkingu savo paragintojui. Dabar isz kunigų nei vienas nepriguli prie T. M. D., nors jos mieriai yra praktiszki ir kiekvienas, juom apszviestenis, lietuvis turi sau už garbę skaityti prigulėdams prie jos. Kodėl nuo to szalinasi kunigai? Tiesa, mums reikia stipendijatų, bet pirm to reikia pažinti ar stipendijatas yra vertas stipendijos. Vieno ar keletos laiszku paraszytų kunigams, arba ir straipsnelių laikraszcziuose, toli nėra už-

gana.

Suv. Valstijose turime keliolika vyrų baigusių augsztesnius mokslus, daugiausiai kunigų, ant kurių mokslo esame paaukavę ir po keliolika dolerių, bet kuomi jie atsimoka dabar mums už tai? Lukėdami paszelpo dirbo tautiskai, žadėjo niekados to darbo neapleisti, bet kaip išsimokino, pabaigę mokslą, tai su tuom pasibaigę ir visi jų pažadėjimai, ir ką pirmai padarė, tai dabar rodosi stengiamai išdildyti, kad neliktu nei žymės. Dabar jų mieris yra sulaukyti žmonės nuo apszvietos, ir kur neįstengia patys, ten kviečiasi pagelbon policiją, kaip tai buvo Pittstone; Chicago, kur kunigėlis buvo pasiryžęs pragaisinti „Lietuvą“, arba ką dabar daro Waterbury'o kunigėlis? Prie tokių aplinkybių ir kunigų darbų kam dar ir kalbėti apie szelpimą einančių į mokslą (mą rodos jiems tik kunigų dauginimas rupi), tverti „Motinėles“, apie reikalą apszvietimo žmonių? Jeigu mūsų kunigams rupėtų apszvietimas žmonių, prikėlimas jų dvasės iš letargo, tai jie bažnyčiose nekeiktų priesz susirinkusius savo prieszus, kurių klausantieji nepažysta, nei girdeję apie juos, bet ragintų žmones prie blaivystės, prie skaitymo laikraszečių ir knygų, prie paaukavimo naszles, pinigėlio tautos reikalams. Sziantien mūsų kunigėliai gina tiktai savo privatiszkus reikalus, o tautos ir brolių gerovė jiems negalvoj. Teisybė, tuli kunigai yra atsizymėję išzleidimų lietuviszkų rasztų, kaip tai kun. Milukas. Bet kaip viskas eitų kiteip, jeigu nebutų disharmonijos tarpe literatų kaipo ir skaitytojų. Kaip tą disharmoniją isznaiinti?

Kaip buvo raszyta „Vienybės“ 38 num. „Skriaudžiamų tautų reikaluose“, tai mūsų

dabar pirmąją pareigą yra taji uzmanymą kuomi greiciausiai įkūnyti. Kol kas daugiaus prisidės, tai pradžia mes galime daryti su Rusiniais susidėjė. Per tokį laikrasztį taps atidengti priesz svieta mūsų vargai ir nedorybės tokių Muravjovų, Klingenbergų, Orževskių, Vonsiackių ir kitų Lietuvos budelių. Tokių rasztų mumis reikia kuomi daugiausiai angliszkoje kalboje. Tam tikslui asz darydams pradžia aukauju \$1,00 prisiusdamas į „Vienybės“ redakciją ir raginu kitus tautiecius ne gailėti keletos centų paaukaujant ant teip svarbaus mierio. Per tai mūsų vardas pagarsės tarp apszvieto svieto ir tokiu budu įgysim daugel prietelių, kurie užtars mūsų reikalavimus.

Paminklui Dr V. Kudirkos teipgi prisiuonciu 50 ct.

K. Rutkauckas.

Isz visur.

1899 metuose Vokietijoi tapo iszleista net 23,908 knygos, Prancuzijoi 13,268, Italijoi 9567, Anglijoi 7249, Suvienytose Valstijose 5315. Niaderlandija 2863, Belgija 2272, Danija 1198, Szveicarija 1000, Kanada 735, Norvegija 589, Egiptas 164. — Žuvėdija su visais atsiszaukimais iszleido 9122 iszleidimus. — Lietuviszkų tapo iszleista Europoje ir Amerikoje su knygomis, laikraszcziais ir atsiszaukimais viso 71 egz. Tai už visas tautas gal mažiausiai.

Bombardavojimas miesto Ladysmith, Nataliuje, burams kasztavo \$250,000. Bombų tapo mesta ant miesto 1080, ant tvirtynių 860, ant apielinkių 740. Viso 2680.

Gen. Roberts isz Transvaalijos iszvarė 200 vokiečių, austrijokų ir szveicarų. Iszvarytieji guodžiasi, ant Ro-

berto, kad jis buvęs ziauresnis, negu Veyleris Kuboje.

Ispanijoi, mieste Santander, suaresztavojo vieną szveicarą, Miller'į, nužiurėtą, kaipo anarchistą, kuris sugrižęs isz Amerikos su mieriu nužudyti Europos vieszpaczius. Iszardę kelines atradę „baisių“ rasztų.

Rytinėse Indijose praėjusę sanvaitę nuo maro ligos numirė per 1000 žmonių.

Vokietijoi didei pabrango anglis. Kietosios anglis pabrango ant 25%, minksztosios ant 50%.

Hamburg-American Line kompanijos greiciausis laivas „Deutschland“ isz New Yorko į Plymouth, Anglijoi, nuplaukė per 5 dienas, 7 valandas ir 38 minutes — viso 2,982 jurmyles.

Anglijoi, Valijos pakrantėse, naktįje susimuszė angliszkas laivas „Garden Castle“ su vokiszku laivu „Stormann“ ir abudu nuskendo. Nuo angliszko laivo prigėrė 20 jurininkų.

Prancuzijoi, mieste Roubaix, departamente du Nord sudegė labai dideli zopostai vilnų ir medvilnės vertybėje ant 4 milijonų frankų.

Czekijoi, netoli miesto Dux, kasyklose Frischglueck uzsidegė gazai, kur į 100 kalnakašių smertį rado. Priegtam uzsidegė ir kasyklos.

Dahomey'os kunigaikstis Tovalon turi 103 paczias neskaitant 24 numirusių ir 233 vaikus. Kun. turi 43 metus.

Berlyne, 18 apdarymo knygų darbaviečių darbininkai sutarė straiukuoti dėl gavimo didesnių algų. Patyrę apie tai darbdaviai visus darbininkus atstatė nuo darbo pirm sustrai kavimo.

Socialistu darbo partijos tikietas.

Ant Suvienytų Valstijų prezidento J. Fr. Malloney isz Mass. — Ant vice-prezidento V. Rimmel isz Pa.

Ant Luzernės pavieto urėdninkų.

Į kongresą pasiuntiniu J. H. Harris isz Edwardsville.

Į senatą J. F. Preridine isz Duryea.

Ant klerko sude J. K. Jones isz Wilkes-Barre.

Ant protonotoriaus F. G. Hertzog isz Wilkes-Barre.

Ant jury komisionieriaus F. Thade isz Wilkes-Barre.

Ant Lackawannos pavieto urėdninkų.

Į kongresą pasiuntiniu Dr. J. Szliupas isz Scranton.

Į legislaturą 1-mo distrikto J. Judzicki.

Į legislaturą 2-ro distrikto Jos F. Tell.

Ant szerifo J. Burschell.

Ant kasieriaus J. Carr.

Ant klerko sude J. A. Price.

Ant protonotoriaus J. Prestano.

Ant rekorderio W. Watkins.

Ant registratoriaus D. Davies.

Ant jury komisionieriaus V. Dembskis.

Rinkimų dienoje, 6 Lapkričio, visi darbininkai socialistų darbo partijos tebusuoja už virszui paminėtus kandidatus.

Lietuviszkas teatras

Po vardu „Siberiokai“, bus losziamas Broklyn, N. Y. nedelioje, 21 Spalinio (October) 1900 m. svetainėje Cecilia Hall po num. 101 ir 103 Grand str. Prasides apie 5 val. po pietų; po teatro bus puikios deklamacijos ir juokingos baikos o ant galo balius. Vietos pirmose sėdynėse dėl teatro 50 ct., antrose visose po 25 ct., dėl vaikų 10 ct. Visus lietuvis isz Brooklyno ir apielinkės nuoszirdžiai užkviečia

T. B. D. Komitetas.

Reikalingas

Jaunas lietuvis buczieris (mėsininkas) mokantis atlikti savo darbą prie buczernės; tegul atsizsaulia ant adreso:

William Chappell

1916 N. Main Ave.

Scranton, Pa.

Susirinkimas

T. M. D. kuopos bus nedėlioje, 7 d. Spalnio, 3 valandą po pietų ant Nedzinskio salės, Gilberton, Pa. Szitas susirinkimas mūsų kuopos bus metinis, ant kurio privalo susirinkti visi seni draugai, nes bus išdalyta ketvirtoji knygelė „Kalionė grovo Kyburg'o Lietuvona". Teip-gi teiksis ateiti ir nauji sąnariai norinti prisirasyti prie mūsų kuopos ir gauti visas keturias, moksliskos įtalpos knygetes, kurios visos bus duodamos naujiems sąnariams tiksliai iki naujų metų prisirasantiems. Po naujų metų prisirasanti gaus tiksliai tais knygeles, kurios iszeis iš spaudos po prisiraszymo.

Vardan Kuopos

A. Ilgunas.

Susirinkimas T. M. D. kuopos bus nedėlioje, 7 d. Spalnio, Leonardo svetaineje, Market str., Providence, Scranton, Pa., sat kurio teiksis susirinkti visi kuopos draugai dėlei rinkimo centralizsko komiteto.

Raszt. A. Grybas.

Atsakymas.

J. Lapinui, Tilžėje. Reikalaujas knygas isziuncizame, iszimant Dr. Basanavicziaus „Liet. Pasakas" ir abudu Albumus, kadan gi jų negavome nuo kun. Miluko.

ONLY \$5.00

SEND US \$5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the \$5.00 and we will return your \$5.00. 100-lb. combination lock safes for the home, \$6.95; 300-lb. office and store safes, \$11.95; 500 lbs., \$17.95; 700 lbs., \$21.95; 1000 lbs., \$28.50; 1250 lbs., \$32.50; very large double outside and double inside door safes for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400 lbs., \$63.75; 68 inches high, 3000 lbs., \$69.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles; for 1000 miles, 40 cents. WRITE FOR FREE SAFE CATALOGUE and special liberal C. O. D. offer, to SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

Didelis lietuviszkas PABRIKAS SKRYDELIU!

Dirbu Skrybėles kietas ir minksztas visokių spalvų, geriausia proga dėl lietuviszkų sztonyky kad parduodu tuziniais in sztorus ir ant geriausių iszlygų. Jeigu norit turėti savo krautuvėse geras skrybėles dėl savo kostumerių tai kreipkitės pas:

E. T. Bloom'a
55 McChesney st.
ORANGE N. J.

Kiekvienas žmogus turi ta perskaityti.

Paprastim amerikonszka daktarų pirmas buvo, siusti tokius ligonius, kurie sirgo sunkiomis ligomis, kurios nebuvo galima iszgydyti, Europon. Dėlto keletas praktinių daktarų isz Europos szitame mieste įtalpė gydymo įstitutą gydymui nuo visokių ligų vyrus, moteris ir vaikus, ir visus kurie prie jų kreipėsi.

Dėlto visi vyrų kenziantis slaptos ligas, paeinancias isz jaunystės iszdykumo arba ir vėlesnio laiko, atsivadė girtuokijet-1, persidirbė nusiipė, netinkanti szeimynizkām gyvenimui ir dārbui kenziantis gatvos kaudėjimā, užmirszimā, auų skaudėjimā, nosies burnos, krutinės, plaučių, kepenų ir inkstų, netekimas skonio, dieglius, reumatizmā, muszima szirdies, nosies plantų; skilvio arba puslės užsiėnėjusės ligas, mėszlungį lezelverzimā vidurių, iszmėtymus ant kuno, visi tokie ligoniai turi pasirodavyti specialisto tame įstitute, kuris buvo daktarū urėdizky ir kareivizky ir įgijo viso svieto pagyrā gydyme vyrizsko ligų.

Daktaras, kuris gydo moterizskas ligas tai neturi kito sau lygaus tame darbe, dāltogi v šios motere n-randancizios pagalbos kitur, turi kuogreiciziausai prie jo kreiptis.

Jis gydo su neizrėdita pasekme sunkiusias ligas visokių kliauz žmonių. Vaikus kuogreiciz ausiai iszgydo isz bile kokios ligos.

Tokie kuris patys negal ateiti į tajį įstitutā, turi rāszyti telegrafuoti arba telefonuoti „Morroe 1116" o daktaras juos aplankys.

Kad ausipāzinti su publika, yra paskaitomos mažiausios prekės, kokias tik ima kiti daktarai. Ypatos toliaus gyvenancizios, kurios apraszys savo ligā, gaus gyduoles su atsakymu ant pirmųjų kelių dienų DOVANAI. Adresuokite:

Cosmopolitan Medical Institute,

420 So. Halsted st.

CHICAGO, ILL.

Our fee returned if we fail. Any one sending sketch and description of any invention will promptly receive our opinion free concerning the patentability of same. "How to Obtain a Patent" sent upon request. Patents secured through us advertised for sale at our expense. Patents taken out through us receive special notice, without charge, in THE PATENT RECORD, an illustrated and widely circulated journal, consulted by Manufacturers and Investors. Send for sample copy FREE. Address,

VICTOR J. EVANS & CO.,
(Patent Attorneys),
Evans Building, WASHINGTON, D. C.

Vien del vyru.

Dovanai pakeli naujo iszradimo gyduolių prisiusime paeztu tik kuris priduos savo adresa.
Kuris sugrazins sveikata trumpam laike.

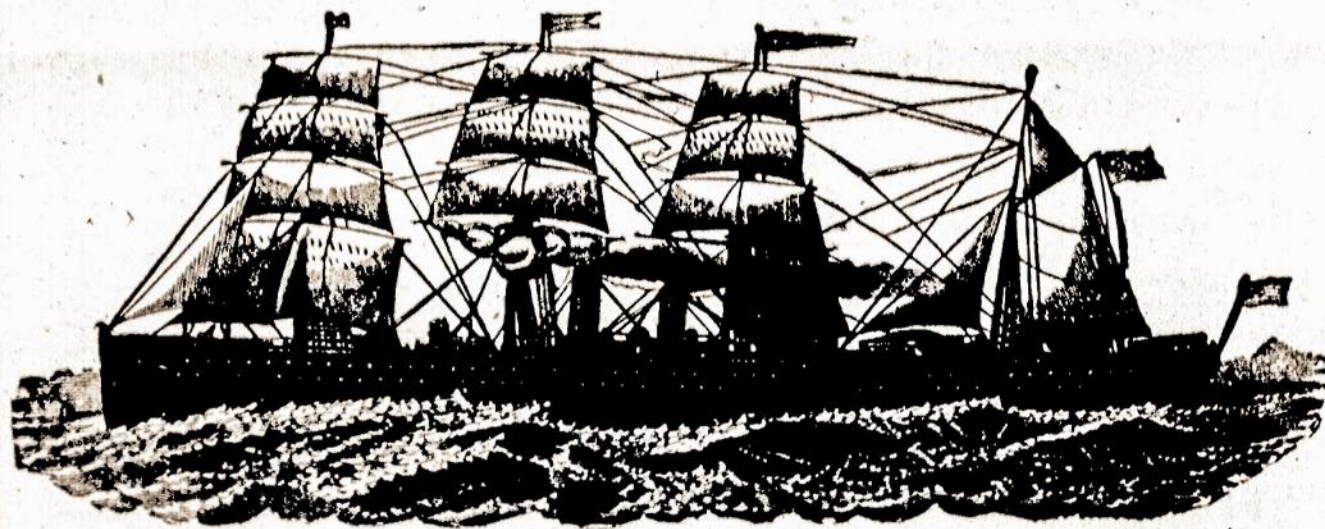
A. E. Robinson M.D.C.M.

tuojaus pertikrins kaip lengvai gali iszsigydyti savo silpnumus, jeigu vortosi tam tikslui atekanczes gyduoles. Ins itutas neaprubeziuoje, bet kuris tik rāszys, aplakys dovanai pakeli užpēczyta kad nebutų kokio ausirizkimo prieszal argavytę. Rāz tik tuojaus.

Dovanai prabos pakelis paeik mingiansių gyduolių bus prisiustas kožnam per pacztā, kuris paraszys į State Medical Institute. Tos gyduoles daugybei vyrų sugrazino sveikata, kurie per daugelį metų kentėjo proto ir kuno ligas paeinancias nuo jaunystės, už tad Institute prizada kožnam kuris atsizsauks, prisiust pakeli dovanai.

Kožnas kuris jauzia anti lytiszko silpnumo paeinancio nuo jaunystės, kuris silpnina spēkas iratmintį, sukella dieglius szrėnose arba nevaldymo lytiszky dalių gali sugrįžti į sveikata gydymasis namie.

Tos gyduoles turi neapsakomā paeikmā nes jos atsiekia ausizkadytas vietas daduodamas drutybę kur labiausia reikalinga. Iszgydo kožnā ligā iszvarinēje vleokius nesmagumus įsienėjusius nuo kelių metų per nenaturalizkā pasielgimā iszgydo kiek vienam į atsitikimo. Dāszinok State Medical Institute, 520 Elektron Building Ft. Wayne, Ind., o apturēsi trumpam laike pakeli gyduolių dovanai. Institute nori pagalbėti daugybei tokių vyrų, kurie negali apieist savo namus ir nusiduoti į gydinczies at dovanai prisiustas pakelis,

Cerbtini Tautieciai!

Turiu už garbę praneszti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentystę ant labai gerų linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuencziu pinigus į Lietuvā ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystā ir puikiā užeigā dėl svetelių, užlaikau vynā alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie zinau patiks dėl lietuvių ir nei prabaszezius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN.

TAMAS PAUKSZTIS**Parduoda Laivakortes**

ant visokių kelių (linijų) jurėmis kuomi pigiausiai ir ant drucziausių bei greicziausių laivų. Pinigus persiuenczia į visas dalis svieto. Kad pinigai neprapultų ir greitai nueitų į tėvynę, tai siuskite per **TAMA PAUKSZTI**

123 N. Main str. **PITTSTON, PA.**

Teipogi T. Pauksztis užlaiko didelį sztorā visokių valgomų daigtų, dideliam pasirinkime czeveryky, marszkinių ir tt.